

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์กับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด ตามการรับรู้ของอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ อาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 29 แห่ง จำนวน 1,369 คน (ส่วนแผนงาน,2549) โดยจะต้องปฏิบัติงานในตำแหน่งอาจารย์พยาบาลเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 1 ปี และ ไม่อยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อ หรือ ฝึกอบรม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษา คือ อาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข โดยจะต้องปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่า 1 ปี และ ไม่อยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อ หรือ ฝึกอบรม จำนวน 310 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีของทาโรยามาเน (Yamane ,1970 อ้างถึงใน ประคอง กรณสูตร, 2542) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad \text{เมื่อ ระดับนัยความมีนัยสำคัญเป็น .05}$$

n = ขนาดของตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อน (ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากตัวอย่างประชากร)

1.2.2 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน(Proportional Stratified Random Sampling) โดยแบ่งวิทยาลัยพยาบาลตามภูมิภาคได้ 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ คำนวณหาจำนวนตัวอย่างจากวิทยาลัยพยาบาลในแต่ละภูมิภาคตามสัดส่วนประชากรแล้วจัดส่งแบบสอบถามกระจายไปทุกวิทยาลัย (ดังตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างของอาจารย์พยาบาลจากวิทยาลัยพยาบาลในแต่ละภูมิภาค และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบกลับ

ภูมิภาค	จำนวน วิทยาลัย	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวนที่ ตอบกลับ	ร้อยละที่ ตอบกลับ
ภาคเหนือ		330	75	75	100
ภาคกลาง		559	127	108	86.34
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		276	62	62	100
ภาคใต้		204	46	46	100
รวมทั้งหมด	29	1369	310	291	93.87

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด หน้าที่ในปัจจุบัน และ สถานที่ปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยสร้างโดยพิจารณาจากองค์ประกอบตามแบบจำลอง 7-S ของแมคกินซี (McKinsey 7-s frame work) ได้แก่ กลยุทธ์ โครงสร้าง ระบบ แบบของผู้นำ บุคลากร ทักษะ และค่านิยมร่วม (Peters and Waterman, 1982 ; วีระชัย ตันติวีระวิทยา, 2528) มีจำนวน 50 ข้อ ได้แก่

กลยุทธ์	จำนวน	6	ข้อ
โครงสร้าง	จำนวน	7	ข้อ
ระบบ	จำนวน	6	ข้อ
แบบของผู้นำ	จำนวน	8	ข้อ
บุคลากร	จำนวน	11	ข้อ
ทักษะ	จำนวน	6	ข้อ
ค่านิยมร่วม	จำนวน	6	ข้อ

แบบสอบถามส่วนนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีการให้คะแนนดังนี้

5 คือ มากที่สุด หมายถึงมีการปฏิบัติทุกครั้ง/ปฏิบัติเป็นประจำหรือคิดเป็น 80 - 100%

4 คือ มาก หมายถึง การปฏิบัติบ่อยครั้ง หรือ คิดเป็น 60- 79 %

3 คือ ปานกลาง หมายถึง การปฏิบัติบางครั้ง หรือ คิดเป็น 40- 59 %

2 คือ น้อย หมายถึง การปฏิบัติบางครั้งหรือคิดเป็น 20- 39 %

1 คือ น้อยที่สุด หมายถึง การปฏิบัติน้อยครั้ง หรือ ไม่ปฏิบัติเลย หรือ ตั้งแต่ 19 % ลงมา

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดที่ส่วนพัฒนาการศึกษา(2546)สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งได้กำหนดภารกิจของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัด สถานพยาบาล และ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) จำนวน 25 ข้อ แบ่งออกเป็น 6 ด้านได้แก่

ด้านการสอน	จำนวน	6	ข้อ
ด้านการฝึกอบรม	จำนวน	3	ข้อ
ด้านการผลิตผลงานวิชาการ	จำนวน	4	ข้อ
ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม	จำนวน	5	ข้อ
ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	จำนวน	3	ข้อ
ด้านการบริหารจัดการและอื่นๆ	จำนวน	4	ข้อ

แบบสอบถามส่วนนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีการให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ระดับความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด หรือ คิดเป็น 80 - 100 %

4 หมายถึง ระดับความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก หรือ คิดเป็น 60 - 79 %

3 หมายถึง ระดับความสำเร็จ อยู่ในระดับปานกลาง หรือ คิดเป็น 40 - 59 %

2 หมายถึง ระดับความสำเร็จ อยู่ในระดับน้อย หรือ คิดเป็น 20 - 39 %

1 หมายถึง ระดับความสำเร็จ อยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือ ตั้งแต่ 19 % ลงมา

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ สัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนดไว้ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์/ระดับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์/ระดับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด อยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์/ระดับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์/ระดับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด อยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ระดับการบริหารจัดการแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์/ระดับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และ ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอล กำหนดตามผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์ (2541:140) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์	ระดับความสัมพันธ์
น้อยกว่า 0.25	ต่ำ
0.25 - 0.64	ปานกลาง
0.65 ขึ้นไป	สูง

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้หาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้ แบบสอบถามส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ สัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด ตามการรับรู้ของอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content Validity)โดยพิจารณาความสอดคล้องจากผลการให้คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ด้านการบริหารการศึกษา และ การประกันคุณภาพการศึกษา 3 ท่าน การบริหารเชิงนโยบายและกลยุทธ์ 2 ท่าน พิจารณาเลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้อง(IOC) ตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป จากนั้นนำไปหาค่าความเที่ยง(Reliability) โดยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล ลำปาง นนทบุรี ชัยนาท มหาสารคาม และ ตรัง จำนวน 20 คน คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach's alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.96 และ 0.94 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานสาขาพยาบาลศาสตร์ และทำหนังสือติดต่อกับ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามวิจัย
2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ให้กับผู้ประสานงานวิทยาลัยละ 1 คน พร้อมแนบหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขอรับแบบสอบถามคืน โดยให้ส่งตรงถึงผู้วิจัยตามที่อยู่ บนซองติดแสตมป์ที่ผู้วิจัยได้จัดไป ภายใน 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ติดตามด้วยตนเองเพื่อสอบถามอีกครั้ง รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 8 สัปดาห์
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 93.87 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และ จัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

1. การอธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล ใช้ค่าสถิติได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ระดับการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ ระดับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด ใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์กับสัมฤทธิ์ผลตามภารกิจที่กำหนด ใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอล (canonical correlation)

5. การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำจดหมายแนะนำตนเอง อธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนดำเนินการวิจัย ให้กับผู้ประสานงานแต่ละวิทยาลัยรับทราบ แล้วจึงขอความ

ร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล ในแบบสอบถามได้ชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบว่ามีความเป็นอิสระในการตัดสินใจที่จะตอบหรือเข้าร่วมในการทำวิจัย ซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถาม คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นความรู้สึกที่แท้จริง และตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น